



## รายงานนวัตกรรม

รายงานผลการใช้นวัตกรรมการเรียนการสอนของครูเพื่อยกระดับ  
ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรม  
ปีการศึกษา 2567

การพัฒนาการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียน  
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ด้วยกระบวนการเรียนเชิงรุก  
(Active Learning)



นางสาวนิตดา ดอกดวง  
ตำแหน่ง พนักงานราชการ

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา  
อุบลราชธานีเขต 1

## คำนำ

การพัฒนาการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ เรื่อง คำควบกล้ำ ผ่านกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning เป็นการนำเอากระบวนการสอนแบบ ๕ ขั้นตอน ของกระบวนการ Active Learning มาปรับใช้จากการเรียนการสอนแบบเดิม เพื่อมุ่งหวังพัฒนาผู้เรียน ให้สามารถ เชื่อมโยงความรู้ หรือสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นในตนเองด้วยการลงมือปฏิบัติจริงผ่านสื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำ กระตุ้น หรืออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้น โดยกระบวนการคิดขั้นสูง ทำให้การเรียนรู้เกิดผลอย่างดี

รายงานฉบับนี้จึงนำเสนอแนวทางการพัฒนาการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ โดยอาศัยกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งประกอบด้วยหลักการ แนวคิด กิจกรรม และสื่อ การเรียนรู้ที่ได้รับการออกแบบอย่างเหมาะสม เพื่อมุ่งหวังที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในเรื่องคำควบกล้ำอย่างลึกซึ้ง สามารถอ่านและเขียนได้อย่างถูกต้องแม่นยำ และเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษาไทย

ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ครูผู้สอนภาษาไทยและผู้ที่สนใจในการพัฒนาทักษะทางภาษาของนักเรียนระดับประถมศึกษา เพื่อร่วมกันส่งเสริมให้นักเรียนเติบโตเป็นผู้ที่มีความสามารถในการใช้ภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ผู้จัดทำ

นางสาววนิดา ดอกดวง

ครูโรงเรียนบ้านวังมนเดือยไก่อ

## สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ข
สารบัญ	ค
ชื่อผลงานนวัตกรรม	๑
ผู้จัดทำ	๑
ระยะเวลาในการดำเนินการพัฒนานวัตกรรม	๑
ที่มาและความสำคัญของผลงาน	๑
วัตถุประสงค์	๓
กลุ่มเป้าหมาย	๓
เครื่องมือที่ใช้	๓
กระบวนการพัฒนานวัตกรรม	๓
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	๕
กระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้	๖
โครงสร้างและองค์ประกอบของนวัตกรรม	๖
ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย	๘
บทเรียนที่ได้รับ (Lesson Learn)	๘
เงื่อนไขความสำเร็จ	๘
การเผยแพร่/การยอมรับ/รางวัลที่ได้	๘
ข้อเสนอแนะ	๙
ภาคผนวก	

**นวัตกรรมการเรียนรู้ของครู**  
**เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา**  
**โรงเรียนบ้านวังมนเดือยไก่อ่ ปิงบประมาณ ๒๕๖๘**

---

**๑. ชื่อนวัตกรรมการเรียนรู้**

การพัฒนาการอ่านและการเขียนคำควบล้ำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ด้วยกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

**๒. ผู้จัดทำนวัตกรรม**

นางสาวนิดา ดอกดวง ตำแหน่ง พนักงานราชการ

**๓. ระยะเวลาดำเนินการ**

เริ่มวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๗ ถึง วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๘

**๔. หลักการและเหตุผลความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่ต้องสร้าง/ พัฒนานวัตกรรม**

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรม อันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงานและดำเนินชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุขและเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพเป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้อนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ. ๒๕๕๑ : ๓๗)

ในปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยที่ผ่านมายังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยยังไม่เป็นที่น่าพอใจโดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ยังมีปัญหาด้าน การอ่าน เขียนคำควบล้ำ เช่น ปัญหาตัวครูผู้สอน ครูภาษาไทยบางคนยึดหลักเกณฑ์ทางภาษาอย่างเคร่งครัดจนทำให้นักเรียนเบื่อภาษาไทย นอกจากนี้ยังมีปัญหาที่เกิดจากตัวนักเรียน เช่น ไม่ชอบครูภาษาไทย ไม่เห็นความสำคัญและคุณค่าของภาษาไทย ตลอดจนไม่รู้จักจุดหมายที่แท้จริงในการเรียนภาษาไทยว่าจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร (เรวดี อาษานาม, ๒๕๓๗)

ปัญหาดังกล่าวควรได้รับการแก้ไขโดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวครูผู้สอน ควรมีการศึกษาหาวิธีที่จะปรับปรุงการเรียนการสอนของตนเองให้มีประสิทธิภาพ ให้ทั้งความรู้ ให้ทักษะและความสนุกสนานไปพร้อมๆ กัน โดยส่งเสริมให้นักเรียนได้สนใจและศรัทธาในวิชาภาษาไทยให้มากขึ้น และมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ เช่น การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา การสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน

ทักษะรวมทั้งการใช้สื่อวัตกรรมการสอนต่างๆ ซึ่งก็ดำนันท์ มลิตอง (๒๕๕๙) ได้กล่าวไว้สื่อการสอนเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างประสบการณ์ทางการศึกษาให้แก่ผู้เรียน สื่อการสอนมีให้เลือกมากมายหลายชนิด สิ่งสำคัญคือผู้สอนจะต้องเลือกและใช้สื่อการสอนให้เหมาะกับ บทเรียน สื่อการสอนนั้นจะต้องใช้ได้เหมาะสมและที่สำคัญก็คือ เมื่อนำมาใช้แล้วจะช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น วัตกรรมการนี้เป็นสื่อช่วยในการสอนในรายวิชาต่างๆ ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้งระดับชั้นอนุบาลถึงระดับประถมศึกษา อีกทั้งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ใช้ได้กับทุกเนื้อหาบทเรียน ตามแต่ผู้สอนจะนำไปประยุกต์ใช้ที่จะทำการเรียนการสอนเป็นมากกว่าการเรียนการสอนในห้องเรียน โดยพัฒนามาจากสื่อการสอนที่คุณครูผลิต

กิดำนันท์ มลิตอง (๒๕๕๙) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของสื่อการสอนว่าเป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาบทเรียนที่ยุ่งยากซับซ้อนได้ง่ายขึ้นได้ในระยะเวลาอันสั้นและสามารถช่วยให้เกิดความคิดรวบยอดในเรื่องนั้นได้อย่างถูกต้องและรวดเร็วช่วย กระตุ้นและสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน ทำให้เกิดความสุขและไม่รู้สึกเบื่อหน่ายการเรียน ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตรงกันและเกิดประสบการณ์ร่วมกันในวิชาที่เรียนนั้น ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น ทำให้เกิดมนุษยสัมพันธ์อันดีในระหว่างผู้เรียนด้วยกันเองและกับผู้สอนด้วย ช่วยสร้างเสริมลักษณะที่มีในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์จากการใช้สื่อเหล่านี้และช่วยแก้ปัญหาเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยการจัดให้มีการใช้สื่อในการศึกษารายบุคคลเพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจในกระบวนการเรียนรู้ เพื่อสร้างความสนใจให้แก่ผู้เรียน ต้องนำเอานวัตกรรมเข้ามาผนวกกับการศึกษา ช่วยในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เรียกว่า "นวัตกรรมการศึกษา" ให้เข้ามามีบทบาทในการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการนำเอาแนวคิด วิธีการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามาพัฒนา ปรับปรุง เพิ่มประสิทธิภาพให้การศึกษา ให้มีระบบที่ดียิ่งขึ้น มีคุณภาพมากขึ้น ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยนั้นทางโรงเรียนบ้านวังมนเตี้ยไก่อ.ม.วังสามสิบ จ.อุบลราชธานี ได้ทำการประเมินความสามารถในการอ่านการเขียนและบอกลักษณะการสัมผัสคำคล้องจองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่๒ พบว่าบางส่วนยังขาดทักษะในการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำค่อนข้างมาก ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในวิชาภาษาไทยและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ต่ำกว่าเป้าหมายโดยเฉพาะวิชาภาษาไทยซึ่งเป็นพื้นฐานในการเรียนในวิชาอื่น ๆ นักเรียนจำเป็นต้องอ่านเขียนคำควบกล้ำซ้ำๆ ในฐานะเป็นครูผู้สอนจึงได้เห็นความสำคัญของสื่อวัตกรรมการสอน และนำมาช่วยในการพัฒนาการอ่านการเขียนคำควบกล้ำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ซึ่งได้นำมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นพิเศษเพื่อเสริมการสอนโดยการสร้างสื่อนวัตกรรมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาบทเรียนที่ยุ่งยากซับซ้อนได้ง่ายขึ้นได้ในระยะเวลาอันสั้นและสามารถช่วยให้เกิดความคิดรวบยอดในเรื่องนั้นได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว โดยคำนึงความเหมาะสมด้านหลักสูตรเนื้อหาสภาพผู้เรียนท้องถิ่นและสภาพสังคมปัจจุบันในการแก้ปัญหาการอ่านและการเขียนคำคล้องจองของนักเรียน จากเหตุผลดังกล่าวจึงได้พัฒนาการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ โดยใช้สื่อนวัตกรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพต่อไป

## ๕. วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

๕.๑ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคำควบล้ำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ให้มีความถูกต้องและคล่องแคล่วมากยิ่งขึ้น

๕.๒ เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนคำควบล้ำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ให้มีความถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษาไทย

## ๖. กลุ่มเป้าหมาย/ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนโรงเรียนบ้านวังมนเดือยไก่อ่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ จำนวนคน ๑๔ คน

## ๗. เครื่องมือที่ใช้

สื่อ-อุปกรณ์/ เครื่องมือ

ลำดับที่	ชื่อสื่อ-อุปกรณ์/เครื่องมือ และรายละเอียด
๑	แบบทดสอบฝึกทักษะด้านการอ่าน การเขียน กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนด้วยนวัตกรรม
๒	สื่อและเอกสารประกอบการจัดการเรียนการสอนด้วยนวัตกรรม
๓	แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนในการวัดความสามารถของนักเรียนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

## ๘. กระบวนการพัฒนานวัตกรรม

การออกแบบกระบวนการเรียนรู้

### ๑. ขั้นตอนการดำเนินการ

- ขั้นที่ ๑ PLAN
- ขั้นที่ ๒ DO
- ขั้นที่ ๓ CHECK
- ขั้นที่ ๔ ACTION

ได้นำวงจรหรือแนวคิดการบริหารงานคุณภาพ PDCA มาใช้เป็นกรอบในการดำเนินการพัฒนานวัตกรรม และพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ซึ่งประกอบไปด้วยการวางแผน P (Plan) การลงมือปฏิบัติ D(Do) การตรวจสอบ C (Check) และการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข A (Action) โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ตามกระบวนการ PDCA ได้ดังนี้

### ขั้นการวางแผน (Plan)

โรงเรียนบ้านวังมนเดือยไก่อ่มีการจัดประชุมชี้แจงและสร้างความตระหนัก ให้กับครูและบุคลากร เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาและบริบทของโรงเรียน สร้างความเข้าใจร่วมกันและสร้างข้อตกลงร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ เตรียมความพร้อมให้กับครู ให้ทำงานร่วมกันด้วยความเป็นกัลยาณมิตร

ซึ่งครูทุกคนต้องร่วมกันวางแผนและกำหนดเป้าหมายและสร้างความเข้าใจร่วมกัน เพราะถือว่าเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญที่จะส่งผลให้การทำงานในขั้นตอนถัดไปเป็นไปด้วยความราบรื่นตรงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

### ขั้นการลงมือปฏิบัติ (Do)

หลังจากที่ได้ร่วมกันวางแผน (Plan) กำหนดรูปแบบและเป้าหมายในการดำเนินงานแล้ว ในขั้นตอนถัดไป เป็นการลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้อย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง ครู บุคลากร และผู้บริหาร ด้วยการพูดคุย เล่าเรื่อง ในที่ประชุม ทั้งในด้านการเรียนการสอน การดำเนินงานต่าง ๆ ตลอดจนการจัดกิจกรรมสนับสนุนและพัฒนาผู้เรียนทั้งระบบ โดยนำกระบวนการจัดการความรู้มาบูรณาการ วิธีการได้มาขององค์ความรู้ ได้แก่ การประชุม การพบปะพูดคุย การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกัน การดำเนินการกิจกรรม PLC ตลอดจนการค้นคว้าจากตำรา เอกสาร งานวิจัย ซึ่งในการพัฒนาการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านวังมนเดือยไก่อ มีแนวทางในการดำเนินงานดังแผนภาพในการบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ MARIE MODEL นั้นมีเป้าหมายสำคัญคือ การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการของผู้บริหาร การพัฒนาคุณภาพครู และการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

### ขั้นการตรวจสอบ (Check)

เพื่อตรวจสอบว่าหลังการดำเนินกิจกรรมโครงการต่างๆ ในโรงเรียนแล้วโรงเรียนสามารถดำเนินงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่

### ขั้นการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข (Action)

โดยขั้นนี้จะนำผลที่ได้จากการดำเนินงานและจากการตรวจสอบ (Check) มาวิเคราะห์ว่ายังมีปัญหาข้อบกพร่องหรือจุดอ่อน ที่ควรมีการปรับปรุงและพัฒนาหรือไม่

## ๑. ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ด้วยกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

๑.๑ ขั้นเตรียมความพร้อม เป็นการเตรียมความพร้อมผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียน เกิดความพร้อมในการที่จะเรียนรู้ ด้วยการร้องเพลง

๑.๒ ขั้นสอน เป็นการนำเสนอเนื้อหาหรือบทเรียนที่จะเรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ของผู้สอน โดยการบรรยาย อภิปราย สาธิต ถาม-ตอบ

๑.๓ ขั้นฝึกปฏิบัติ ผู้เรียนแบ่งกลุ่มละความสามารถหรือแบ่งบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ ของสมาชิกภายในกลุ่มโดยร่วมมือกันในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย

๑.๔ ขั้นนำเสนอผลงาน เป็นการให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานที่ได้รับมอบหมายใน รูปแบบต่าง ๆ ด้วยบทบาทสมมุติ Mind Mapping เล่นเกมแข่งขัน

๑.๕ ขั้นสรุป ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาหรือบทเรียน และผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามปัญหาหรือข้อสงสัย

## ๙. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดนโยบายและจุดเน้นการจัดการศึกษา โดยยึดกรอบการปฏิรูปการศึกษา น้อมนำพระราชกระแสของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐ ด้านการศึกษาที่จะต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้เด็ก เยาวชน และผู้เรียนมีทัศนคติที่ถูกต้องในเรื่องสถาบันหลักของชาติ สร้างพื้นฐานชีวิต (อุปนิสัย) ที่เข้มแข็ง สร้างความรู้ ทักษะเพื่อให้มีอาชีพ มีงานทำ และได้นำเป้าหมายของ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี(พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) ด้านการเสริมสร้างศักยภาพและทรัพยากรมนุษย์ที่มุ่งให้คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ และยึดเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๑ ที่สำคัญได้ยึดวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปการศึกษา ภายใต้แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ในประเด็นสำคัญ คือ การยกระดับคุณภาพการศึกษาภายใต้หลักการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ และการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกและกำหนดให้ครูและผู้เรียนสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน จัดการเรียนรู้แบบองค์รวม จัดแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพโดยมีการปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางให้มีความทันสมัย และสอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งยังมีการส่งเสริมและพัฒนาครูผู้สอนให้สามารถจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ทั้งนี้เพื่อให้การศึกษาของไทยมีความทันสมัยและสามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้โดยกำหนดนโยบายให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดทุกจังหวัด จัดทำแผนและขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติในการจัดการศึกษาในแต่ละจังหวัดให้เป็นรูปธรรม (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๖๒)

การศึกษาจึงมีความสำคัญยิ่งต่อการจัดการศึกษาของชาติ โดยมุ่งเป้าหมายพัฒนาศักยภาพของบุคคลคุณภาพของชุมชน และกำลังคนของสังคมไทยให้พึ่งตนเองได้ มีความมั่นใจ มีความภาคภูมิใจ มีศักดิ์ศรี และร่วมมือบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม เป็นการสร้างความสามารถทางปัญญา ซึ่งประกอบด้วยการเสริมสร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และสมรรถนะในการเรียนรู้อย่างรอบด้านเป็นองค์รวมด้วยตนเองและจากสื่อรอบๆ ตัว อย่างต่อเนื่อง ฉะนั้นการศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน ซึ่งจะสำเร็จลุล่วงได้จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากบุคลากร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น เร่งพัฒนาในหลายด้านพร้อมกัน โดยการสร้างนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็กและเยาวชนเป็นเรื่องสำคัญ เพราะการอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการศึกษาหาความรู้ ควบคู่กับทักษะอื่น การอ่านเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการเรียนรู้และการพัฒนาสติปัญญาของคนในสังคม การอ่านทำให้เกิดการพัฒนาด้านสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรมและค่านิยมต่างๆ รวมทั้งช่วยในการเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตพัฒนาไปสู่สิ่งที่ดีที่สุดของชีวิต การอ่านจึงมีความสำคัญต่อเด็กและเยาวชนเป็นอย่างยิ่ง โดยผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น อ่านคล่อง เขียนคล่อง คิดเลขคล่อง แสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ มีทักษะการ คิดพื้นฐาน การคิดขั้นสูง มีทักษะชีวิต และทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย

การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์หรือมีส่วนร่วมกับการเรียนรู้อ่านการปฏิบัติที่หลากหลายรูปแบบ เช่น การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การระดมสมอง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแก้ปัญหาร่วมกัน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงการจัดเตรียมสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน รวมทั้งสามารถใช้ได้กับทุกระดับทั้งรายบุคคล กลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ โดยผู้สอนควรลดบทบาทในการถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียนในลักษณะการบรรยายลง และเพิ่มบทบาทในการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ โดยจะเป็นผู้มีส่วนร่วมกับการเรียน มีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนทั้งกับผู้เรียนและผู้สอนผ่านการอ่าน การพูด การฟัง การ

เขียน การอภิปรายและการสะท้อนความคิดเป็นสิ่งสำคัญเพื่อสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง และได้พัฒนาทักษะขั้นสูงในการคิดรูปแบบต่าง ๆ ในขณะที่ผู้สอนจะเป็นผู้คอยชี้แนะประสบการณ์ คอยเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนผ่านการใช้กระบวนการคิดและกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เพื่อผู้เรียนและสามารถพัฒนาให้สัมฤทธิ์ผลในกำหนดช่วงเวลาของกระบวนการเรียนรู้ในทุกระดับและปรับตัวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ ๒๑ และสามารถนำเอากระบวนการสร้างความรู้ไปปฏิบัติและประยุกต์ใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตจริง ทั้งในชีวิตประจำวัน และสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้เรียนทั้งการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพในอนาคตได้อย่างหลากหลาย

## ๑๐. กระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้

กระบวนการนำนวัตกรรม "การพัฒนาการอ่านและการเขียนคำควบล้านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ด้วยกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)" ไปใช้จริงในชั้นเรียน มี ๓ ระยะเวลาหลัก ดังนี้

### ๑. เตรียมความพร้อม

ครู: ทำความเข้าใจนวัตกรรม, เตรียมสื่อ/อุปกรณ์, จัดตารางเรียนรู้

นักเรียน: ทำความเข้าใจกิจกรรม, สร้างบรรยากาศเชิงบวก

### ๒. ดำเนินการสอน

- ครูนำเสนอบทเรียนคำควบล้านผ่านกิจกรรม Active Learning ที่หลากหลาย (เกม, กลุ่ม, สื่อ)
- นักเรียนมีส่วนร่วมปฏิบัติจริง, ครูเป็นผู้แนะนำ/ช่วยเหลือ
- มีการวัดผลระหว่างเรียน (สังเกต, ถามตอบ, ตรวจงาน)

### ๓. ประเมินผลและปรับปรุง

- วัดผลรวมหลังเรียน (ทดสอบ) และรวบรวมข้อมูลอื่นๆ (สังเกต, สอบถาม)
- วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินประสิทธิภาพนวัตกรรม
- สรุปผลและนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงนวัตกรรม

โดยเน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นในการเรียนรู้ และมีการประเมินผลเพื่อพัฒนาการสอนอย่างต่อเนื่อง

## ๑๑. โครงสร้างและองค์ประกอบของนวัตกรรม

นวัตกรรมบันไดทักษะ ๕ ขั้น พัฒนาการอ่านออกเขียนได้สู่การเรียนดี มีความสุข เป็นการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทยที่ฝึกทักษะด้านการอ่านและการเขียนของผู้เรียนโดยเริ่มจากขั้นง่ายไปหายาก มีแนวทางดังต่อไปนี้

ขั้นที่ ๑ นำเรื่องให้สนุก คือ การสอนโดยครูผู้สอนอาจใช้กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนด้วยเพลง, เกม, นิทาน, หรือ ของจริง ฯลฯ เพื่อสร้างบรรยากาศ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้และกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความพร้อมก่อนเข้าสู่บทเรียน

ขั้นที่ ๒ แจกลูกสะกดคำ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ครูอ่านออกเสียงแจกลูกสะกดคำผันเสียงวรรณยุกต์นำนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเข้าใจหลักการออกเสียงของพยัญชนะต่างๆ และส่งผลต่อการเขียนสะกดคำได้เข้าใจยิ่งขึ้น

ขั้นที่ ๓ อ่านซ้ำ ย้ำทวน คือ การให้นักเรียนเปล่งเสียงอ่านตาม ทั้งคำเดี่ยวและ คำประสมประโยคสั้น ๆ โดยใช้หนังสืออ่านเสริม หรือนิทานเพื่อทบทวนหลักการอ่านและสะกดคำได้อย่างถูกต้อง

ขั้นที่ ๔ ฝึกเขียน เรียนอักษร คือ การให้นักเรียนได้ฝึกคัดลายมือให้สวยงาม และถูกต้องตามรูปแบบตัวอักษรที่กำหนด จากคำที่ฝึกในขั้นที่หนึ่งและขั้นที่สอง นอกจากเป็นการฝึกทิศทางการเขียนอักษร ที่ถูกต้องแล้ว ยังช่วยให้เขียนอักษรและสะกดคำต่าง ๆ ได้ถูกต้อง

ขั้นที่ ๕ สื่อสารผ่านภาษา คือ การให้นักเรียนให้ฝึกเขียนคำ เขียนคำตามคำบอก เขียนคัดลายมือ และเขียนกลุ่มคำ ตามแบบฝึกในหนังสือ อ่านได้แล้วฝึกเขียนตามคำบอก และเขียนคัดลายมือตามลำดับไปที่ละบททีละเดือน จากง่ายไปหายาก จนสามารถนำไปใช้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

โมเดลนวัตกรรมบันไดทักษะ ๕ ขั้น พัฒนาการอ่านออกเขียนได้ สู่การเรียนรู้ดี มีความสุข



## ๑๒. ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย

๑. นักเรียนเกิดสมรรถนะการเรียนรู้พื้นฐาน ได้แก่ ภาษาไทย และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและผลประเมินความสามารถด้านการอ่านและการเขียนคำควบล้ำของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ สูงขึ้น รวมถึงมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย
๒. ครู ได้รับการพัฒนาในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและหลากหลายวิธีมากขึ้น
๓. โรงเรียน ได้รับการพัฒนาตามที่หลักสูตรกำหนด ก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล
๔. ชุมชน ได้รับความร่วมมือในการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน ที่ส่งผลต่อการลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงคุณภาพการศึกษา

## ๑๓. บทเรียนที่ได้รับ (Lesson Learn)

๑. การดำเนินงานที่เป็นระบบจะส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนที่ยั่งยืน
๒. การดำเนินกิจกรรมต้องอาศัยปัจจัยหลายประการที่สำคัญคือ ปัจจัยด้านบุคลากรในโรงเรียน
๓. การดำเนินกิจกรรมที่บรรลุผลสำเร็จต้องอาศัยความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่าย
๔. ผู้ปกครองนับเป็นเครือข่ายการพัฒนาที่สำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียน

## ๑๔. เงื่อนไขความสำเร็จ

๑. ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญและเอาใจใส่กับการดำเนินงาน
๒. การดำเนินกิจกรรมมีเวลาที่เพียงพอ
๓. บุคลากรทุกคนให้ความทุ่มเทในการดำเนินกิจกรรม
๔. การร่วมกิจกรรมของนักเรียนมีความพร้อมทุกครั้ง

## ๑๕. การเผยแพร่/การยอมรับ/รางวัลที่ได้

มีการเผยแพร่นวัตกรรมการพัฒนาการอ่านและการเขียนคำควบล้ำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ด้วยกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การจัดทำรายงาน, การแบ่งปันเอกสารไฟล์งานให้กับโรงเรียนอื่นที่สนใจ นำไปปรับใช้ตามบริบทของตนเอง นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมประชาสัมพันธ์กิจกรรมผ่านช่องทางต่าง ๆ ดังนี้

- ประชาสัมพันธ์ผ่านนักเรียนไปยังผู้ปกครองนักเรียน
- ประชาสัมพันธ์ผ่านไลน์กลุ่มผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
- ประชาสัมพันธ์ผ่านเอกสารเผยแพร่ผลงานของโรงเรียนบ้านวังมนเดือยไก่อ
- ประชาสัมพันธ์ผ่าน Facebook โรงเรียนบ้านวังมนเดือยไก่อ

- เผยแพร่ขยายผลด้วยกระบวนการ PLC ให้เพื่อนครูในโรงเรียนบ้านวังมนเดือยไก่อ และโรงเรียนอื่นได้นำไปปรับใช้ในการจัดกิจกรรม

**๑๖. ข้อเสนอแนะ**

๑. ปรับปรุงรูปแบบกิจกรรมหรือสื่อให้มีความหลากหลายขึ้น เพื่อเพิ่มแรงจูงใจของผู้เรียน
๒. จัดทำแผนการบูรณาการนวัตกรรมนี้เข้ากับหลักสูตรของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง
๓. ส่งเสริมให้ครูมีบทบาทในการพัฒนาและปรับปรุงนวัตกรรมร่วมกัน
๔. เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมเพื่อให้ตรงกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน

(ลงชื่อ)



ผู้รายงานผลการใช้นวัตกรรม

(นางสาววนิดา ทองดวง)

ตำแหน่ง พนักงานราชการ

ภาคผนวก



## นวัตกรรมชุดแบบทดสอบพัฒนาการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒



๘๘

แบบทดสอบก่อนเรียน เรื่องอักษรควบนำจำ

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย x หน้าคำตอบที่ถูกต้อง

- จากรูปตรงกับคำในข้อใด
 
  - ค. ฅลอง
  - ข. กลอง
  - ค. กง
- จากรูปตรงกับคำในข้อใด
 
  - ก. โกรธ
  - ข. โกด
  - ค. โกรท
- คำในข้อใดเขียนถูกต้อง
  - ก. ดนตรี
  - ข. ดนตี
  - ค. ดลตรี

๘๙

- คำในข้อใดใช้ ว ควบกล้ำได้ถูกต้อง
  - ก. ครรทำ
  - ข. หวันไหว
  - ค. กว้างขวาง
- ข้อใดคือคำควบกล้ำไม่แท้
  - ก. กราบ
  - ข. พริก
  - ค. ทราย
- คุณแม่ใส่ \_\_\_\_\_ ทองพร้อมชุดเรียบร้อยไปงานเลี้ยง
  - ก. ส้อย
  - ข. ซร้อย
  - ค. สร้อย
- ต้น \_\_\_\_\_ ต้นใหญ่มีอายุหลายสิบปี
  - ก. ไช้
  - ข. ไทร
  - ค. โท

๙๐

- “พุทรา” อ่านว่าอย่างไร
  - ก. พุด-ซา
  - ข. พุด-รา
  - ค. พุ-ทรา
- คนงานกำลังก่อ \_\_\_\_\_ บ้านหลังใหญ่
  - ก. ช้าง
  - ข. ส้าง
  - ค. สร้าง
- อินทรี เป็นคำควบแท้หรือไม่
  - ก. เป็น เพราะ มีตัวควบคือ ทร
  - ข. ไม่เป็น เพราะ ตัวควบ ทร อ่านออกเสียงเป็นพยัญชนะ ซ
  - ค. ถูกทุกข้อ

นวัตกรรมชุดแบบทดสอบพัฒนาการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

**แบบฝึกหัดที่ ๑**  
เรื่อง อักษรควบ ร

คำชี้แจง นำคำควบกล้ำ ร ที่กำหนดให้ ใส่ให้ตรงกับภาพ

กรอบครัว	พริก	พรวนดิน	กราบ
แป้งพิน	ตรวจ	ครก	นายพราน

  
 ๑.

  
 ๒.

  
 ๓.

  
 ๔.

  
 ๕.

  
 ๖.

  
 ๗.

  
 ๘.

**แบบฝึกหัดที่ ๒**  
เรื่อง อักษรควบ ล

คำชี้แจง แยกพยัญชนะควบกล้ำ สระ และตัวสะกดของคำ ที่กำหนดให้ต่อไปนี้

	พยัญชนะควบกล้ำ	สระ	ตัวสะกด
--	----------------	-----	---------

๑.  ผลัก
๒.  เปลือก
๓.  กลอง
๔.  คลอง
๕.  พลุ
๖.  ปลูก

**แบบฝึกหัดที่ ๓**  
เรื่อง อักษรควบ ว

คำชี้แจง เลือกคำที่กำหนดให้เติมลงในช่องว่างให้เหมาะสม

แขวน

กวาง

ขวา

ขวาน

ควม

คว้าง

กวาด

๑. นักเรียนช่วยกัน \_\_\_\_\_ ขยะในห้องเรียนได้สะอาด
๒. คุณตาหยิบ \_\_\_\_\_ มาพินกั้งไม้
๓. พี่สาวหยิบไม้ \_\_\_\_\_ เสื่อ
๔. ครอบครัวของฉันมี \_\_\_\_\_ สุข
๕. เด็กผู้ชาย \_\_\_\_\_ ก้อนหินลงในลำคลอง
๖. อากาศเสียเกิดจากโรงงานปล่อย \_\_\_\_\_ พิษ
๗. \_\_\_\_\_ เป็นสัตว์ที่มีเขาเป็นกิ่งสวยงาม

นวัตกรรมชุดแบบทดสอบพัฒนาการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

๔๐

**แบบฝึกหัดที่ ๔**  
เรื่อง คำควบไม่แท้

คำชี้แจง จับคู่คำอ่านของคำต่อไปนี้ให้ถูกต้อง



ส้อย

พุด-ชา

จิง

ชุด-โซม

เสต-ถี

๔๒

**แบบฝึกหัดที่ ๕**  
เรื่อง คำควบไม่แท้

คำชี้แจง เลือกพยัญชนะตัวหน้าที่ใช้ ซ ศ ส จ ร และ ท พยัญชนะตัวหลังเป็น ร ให้ถูกต้อง



๑. ไซรฐี

ก. สร    ค. ชร    ง. พร



๒. ต้นร

ก. จร    ค. ชร    ง. ทร



๓. ไร

ก. สร    ค. ชร    ง. พร

๔๖

**แบบฝึกหัดรวมท้ายบทชุด ๑**  
เรื่อง คำควบกล้ำ

คำชี้แจง วงกลมคำที่เป็นคำควบกล้ำแท้และขีดเส้นใต้คำควบกล้ำไม่แท้ แล้วนำไปเขียนแยกเป็นกลุ่มๆ

เก็รวกราด	เศรร้า	ขวนขวย
สร่าง	ปรับปรุง	ทรุดโทรม
พร้อมเพรียง	ไซร์	ชรุชระ
คลาดแคล้ว	จริง	พุทรา
แทรกแซง	พลัดพราว	จันทรา

คำควบกล้ำแท้

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

คำควบกล้ำไม่แท้

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

นวัตกรรมชุดแบบทดสอบพัฒนาการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒




๕๑

**แบบทดสอบหลังเรียน เรื่องอักษรควบน่าจำ**


**คำชี้แจง** ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย x หน้าคำตอบที่ถูกต้อง

๑. จากรูปตรงกับคำในข้อใด



ก. คลอง  
ข. กลอง  
ค. กอง

๒. จากรูปตรงกับคำในข้อใด



ก. โกรธ  
ข. โกด  
ค. โกรท

๓. คำในข้อใดเขียนถูกต้อง

ก. ดนตรี  
ข. ดนตี  
ค. ดลตรี

๕๒

๔. คำในข้อใดใช้ ๖ ควบกล้ำได้ถูกต้อง

ก. ควรรทำ  
ข. หวันไหว  
ค. กว่างขวาง

๕. ข้อใดคือคำควบกล้ำไม่แท้

ก. กราบ  
ข. พริก  
ค. ทราย

๖. คุณแม่ใส่ \_\_\_\_\_ ทองพร้อมชุดเรียบร้อยไปงานเลี้ยง

ก. ล้อย  
ข. ซร้อย  
ค. สร้อย

๗. ต้น \_\_\_\_\_ ต้นใหญ่มีอายุหลายสิบปี

ก. ไชร  
ข. ไทร  
ค. ไท

๕๓

๘. "พุทธา" อ่านอย่างไร

ก. พุด-ชา  
ข. พุด-รา  
ค. พุ-ทรา

๙. คนงานกำลังก่อสร้าง \_\_\_\_\_ บ้านหลังใหญ่

ก. ซ้าง  
ข. ส้าง  
ค. สร้าง

๑๐. อินทรี เป็นคำควบแท้หรือไม่

ก. เป็น เพราะ มีตัวควบคือ ทร  
ข. ไม่เป็น เพราะ ตัวควบ ทร อ่านออกเสียงเป็นพยัญชนะ ๒  
ค. ถูกทุกข้อ

กิจกรรมเล่นเกมต่อคำ



กิจกรรมทำสื่อ “นิ้ววรรณยุกต์”






บรรยากาศในชั้นเรียน



ประชาสัมพันธ์ผ่าน Facebook โรงเรียนบ้านวังมนเดือยไก่อ



# โรงเรียนบ้านวังมนเดือยไก่อ

## Wangmondueykai School

ตำบลหนองเหล่า อำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี  
ลำน้ำเจจานเขตพื้นที่ที่ ๓ (กรท) ๓-๓๖๖

**ข่าวประชาสัมพันธ์**

**ฉบับที่ ๓๕**  
๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

**นางจิราพร สุวรรณธนรัชต์**  
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านวังมนเดือยไก่อ


### การทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒




วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ นำโดยนางจิราพร สุวรรณธนรัชต์ ผู้อำนวยการและคณะครู  
นำนักเรียนเข้าร่วมทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒  
ซึ่งการดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ณ สนามสอบโรงเรียนบ้านวังมนเดือยไก่อ



ขอรับรองว่าแบบรายงานเล่มนี้เป็นความจริงทุกประการ

ลงชื่อ  เจ้าของผลงาน  
(นางสาววนิดา ดอกดวง)  
ตำแหน่ง พนักงานราชการ

ลงชื่อ  ผู้รับรอง  
(นางจิราพร สุวรรณธรรค์)  
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านวังมนเดือยไก่อ

